

Berättarkväll oktober 2017:

Frey Berglund och Hudiksvallsminnen

Laila Holm, som forskat och skrivit om Hudiksvallsarkitekten Frey Berglund, berättade om hans liv och den förunderliga mängden stora och små hus som han ritade under sin verksamma tid.*

– Hudiksvalls bebyggelse fram till slutet av 1700-talet bestod av små röda hus, inledde Laila Holm. I början av 1800-talet kom ljusare hus och snart också handelshus, som var större men fortfarande mest byggda i trä. Första höghuset blev fängelset från 1864, och det byggdes i sten.

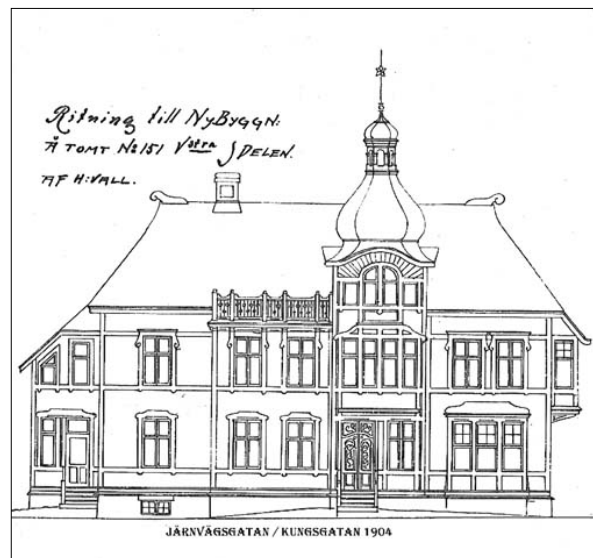
Frey Berglunds (1876 - 1958) far var skeppare, och familjen bodde på Storgatan 58. Frey studerade vid folkhögskola tills han var 17 år och fick sedan arbete hos stadsingenjören i Hudiksvall. Han jobbade sedan några år i Sundsvall, innan han startade en arkitektbyrå i Hudiksvall.

Frey Berglund var mycket produktiv. När han var 27 år gammal ritade han sitt första hus i Hudiksvall, det var det stora huset i korsningen Sundsesplanaden-Trädgårdsgatan. Byggmästare var CO Forsell, och året var 1903. Nästa hus var Automathuset på Storgatan, klart 1909.

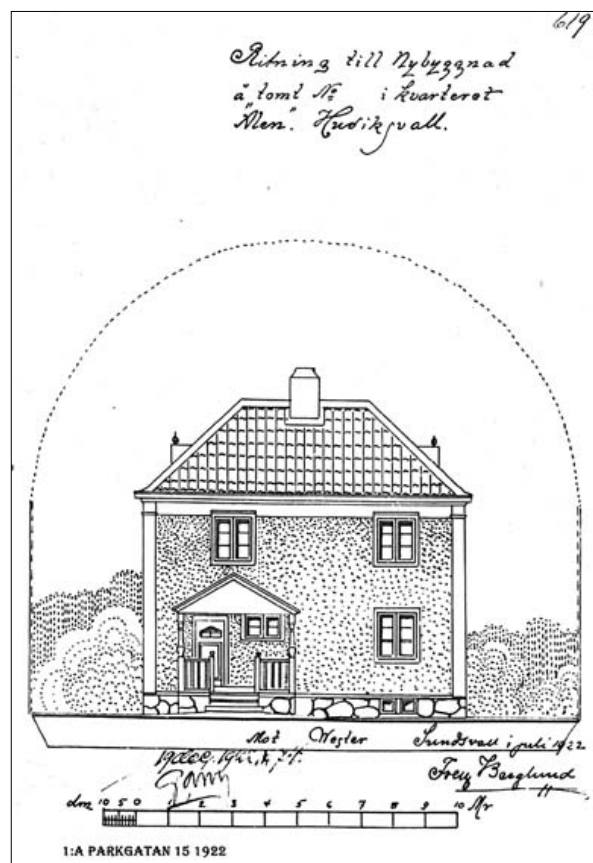
Här en lista på några av alla de byggnader som ritats av Frey Berglund:

- Metodistkyrkan/Emanuelskyrkan, Storgatan
- Brandstodsbolaget, Kungsgatan-Storgatan
- Manuffen, Storgatan-Västra Tullgatan
- Bostadshus, Bankgränd-Bjälkgatan
- Hudiksvallsutställningen 1913
- Parkhyddan, Köpmanberget
- Fyrfamiljshus på Öster
- Femton villor
- Fabriker
- Skolor i Gnarp och Forsa
- Fabrik i Delsbo

** Laila Holm: Arkitekt Frey Berglund. En epok i Hudiksvalls byggnadshistoria. 60-poängsuppsats vid Institutionen för konstvetenskap, Umeå universitet, vt 1997.*

Ritning av huset i korsningen Järnvägsgatan-Kungsgatan, 1904.

Ritning till hus på 1:a Parkgatan 15, 1922.

T.v. Lilla Kyrkogatan.

T.h. Stenkajen vid hamnen.

Bernt Johansson känner de flesta igen från hans berättelser härom året, när han berättade om sitt liv inom postverket, bland annat här i staden. Nu återkom han med minnen och foton från Hudiksvall.

Bernt startade sin glada exposé på Lilla Kyrkogatan och berättade om alla kafferep med 14 sorters kakor som var ett måste för morsan och fastrar och alla andra. Det köptes kopiösa mängder kakor, så det var inte konstigt att det var gott om bagerier i staden! Årtal? Ständigt kanske.

På Hamngatan 25 höll stenpalissaden på att vittra sönder, men den lagades med plastic padding. Årtal okänt.

På Järnvägsgatan 14, Bläckhornet, fanns en mangel i källaren, och där var alla pojkar på söndagsskola.

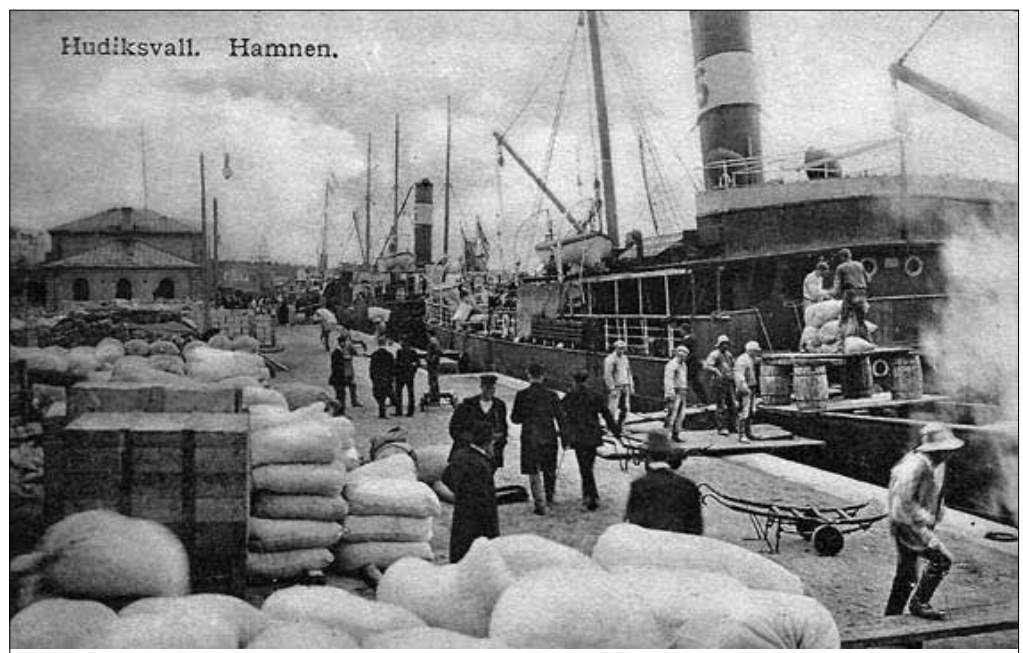
I början av 1950-talet pågick en årlig cykeltävling från Haparanda till Ystad, Sverigeloppet, och den stora stjärnan där var Stålfarfar (Gösta Håkansson, jag minns det som igår, red:s. anm.). Alla skolelever utom Bernts klass fick ledigt för att titta, så för dem blev det (nästan, det löste sig!) C i uppförande och ordning.

Det är fullständigt omöjligt att räkna upp allt dråpligt och annorlunda som Bernt berättade om, men jag kan nämna t ex Håstavillorna, Jerlings choklad- och karamellfabrik, Hudiksvalls Färghandel AB (som finns i kopia på Skansen), Rådhusorget, Varvet med tvålfabriken Sabona, Strömmingssundet förstås, liksom Lillfjärden med svanarna etc, etc.

Mycket underhållande!

Magdalena Forsberg

Alla foton i privat ägo.

Hudiksvalls hamn när det begav sig.